

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Циклова комісія фінансово-економічних та облікових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчальної роботи

Вікторія СОВА

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Менеджмент»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань

07 Управління та адміністрування

(шифр і назва галузі знань)

освітньо-професійна
програма

Облік і оподаткування

спеціальність

071 Облік і оподаткування

відділення

Економічне

(назва відділення)

Робоча програма

«Менеджмент»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

за галуззю знань

07 Управління та адміністрування

спеціальністю

071 Облік і оподаткування

освітньо-професійна

програма

Облік і оподаткування

«29» серпня 2025 року, - 11 с.

Розробник:

Лариса ГУРСЬКА, викладач-методист, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних та облікових дисциплін

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії фінансово-економічних та облікових дисциплін

К. Лантух

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова

Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Вибіркова
Модулів – 2	Спеціальність: 071 Облік і оподаткування Освітньо-професійна програма: Облік і оподаткування	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90		3 (2) - й
		Семестр:
		6 (4) - й
		Лекції:
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 3 самостійної роботи – 5,2	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	11 год.
		Практичні, семінарські:
		22 год.
		Лабораторні:
		0 год.
		Самостійна робота:
		57 год.
Вид контролю:		
		Диференційований залік

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 33/57

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент» є формування базових знань здобувачів освіти щодо управлінської діяльності, розвиток особистих здібностей управляти працею і поведінкою людей, приймати управлінські рішення і ефективно їх реалізувати, прищеплення бажання оволодівати новими спеціальними знаннями, відповідальності і працелюбності, дисциплінованості.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 10. Здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

СК 11. Здатність організувати власну професійну діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, приймати рішення відповідно до чинного законодавства.

СК 12. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків. Компетентності, визначені закладом фахової передвищої освіти:

СК 13. Здатність самостійно приймати рішення щодо побудови й реалізації професійної кар'єри.

3. Передумови вивчення навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання таких навчальних дисциплін, як «Правознавство», «Політична економія», «Економіка підприємства» і т.д.

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

РН 2. Розуміти місце предметної області в загальній базі знань та значення облікової, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері економічної відповідальності підприємств.

РН 15. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

РН 16. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися етичних принципів, норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.

РН 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

РН 18. Дотримуватися безпеки життєдіяльності та вживати заходів щодо збереження навколишнього середовища. Результати навчання, визначені закладом фахової передвищої освіти:

РН 19. Здійснювати пошук, збирання, оброблення й аналізування необхідної інформації для розробки або ж удосконалення стратегії професійного зростання у майбутньому.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань студентів наведено в додатку до робочої програми навчальної дисципліни.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, модульний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських (практичних) занять та у процесі здійснення самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, задачі, реферати, вирішення ситуаційних завдань, студентські презентації, робота в Інтернет тощо.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання студентів на визначених його етапах.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи менеджменту

Тема 1. Соціально-економічні основи менеджменту

Поняття, завдання та зміст менеджменту. Основні етапи розвитку менеджменту. Передумови виникнення науки управління. Існуючі парадигми менеджменту. Класичні та неокласичні теорії менеджменту. Поняття, завдання та зміст менеджменту. Еволюція теорії і практики менеджменту. Основні етапи розвитку менеджменту. Основні напрямки розвитку менеджменту в умовах конкурентного середовища. Елементи менеджменту: суб'єкт, об'єкт, система, зовнішнє середовище, інформація. Мікросередовище організації, його складові. Макросередовище організації та чинники, що його визначають. Особливості сучасного менеджменту. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Тема 2. Сполучні процеси менеджменту

Поняття про ієрархію в організації, важливість дотримання ієрархічних відносин в організації. Делегування, повноваження і відповідальність

Поняття, роль і класифікація інформації в менеджменті. Вимоги до інформації. Поняття, функції, види і роль комунікацій. Організація комунікаційного процесу. Удосконалення комунікацій.

Поняття про діловодство підприємства. Роль і класифікація документів. Вимоги до оформлення й упорядкування документів. Характеристика основних видів документів.

Тема 3. Принципи, методи менеджменту

Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід. Закони і закономірності менеджменту.

Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту. Взаємозв'язок між принципами менеджменту. Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту. Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення.

Поняття, роль і система методів управління. Класифікація методів управління: методи прямого і непрямого впливу, довго- і короткострокові, періодичні, повторювані, поодинокі, особисті, колегіальні, економічні, адміністративні, соціальні. Характеристика економічних методів управління. Особливості адміністративних методів управління. Соціально-психологічні методи управління. Взаємозв'язок функцій та методів менеджменту. Механізм взаємодії методів управління.

Модуль 2. Керівництво та лідерство в системі управління

Тема 4. Функції менеджменту

Поняття і роль функцій менеджменту. Класифікація та загальна характеристика функцій менеджменту. Загальні функції менеджменту. Специфічні функції менеджменту.

Зміст планування як функції менеджменту; стратегія планування; планування реалізації стратегії. Питання, на які дає відповідь функція планування. Етапи процесу стратегічного планування і місія підприємництва; цілі підприємництва; оцінка і аналіз зовнішнього середовища; дослідження сильних і слабких сторін підприємництва; оцінка стратегії; реалізація стратегії; вибір стратегії; аналіз стратегічних альтернатив.

Організаційна структура управління підприємством та фактори, що її визначають. Основні класи організаційних структур управління підприємством. Типи бюрократичних структур управління підприємством, їх особливості, переваги та недоліки. Типи адаптивних структур управління, їх особливості, переваги та недоліки. Принципи формування організаційних структур управління підприємством та їх розвиток.

Поняття і значення мотивації в управлінні. Змістовні та процесуальні теорії мотивації. Система методів мотивації. Матеріальне стимулювання праці. Аналіз мотивації до праці: взаємозв'язок між витратами праці і результатами її, взаємозв'язок між результатами діяльності і винагородою за неї, цінність винагороди.

Поняття, принципи і зміст контролю. Цілі, завдання, предмет та види контролю. Попередній, поточний, заключний контроль. Процес контролю і його вплив на працівників. Забезпечення ефективності контролю.

Тема 5. Управління конфліктами та стресами

Природа конфлікту, його складові. Конфліктна ситуація в колективі та її ознаки. Об'єкт та суб'єкти конфлікту. Причини конфліктів на підприємстві. Типи конфліктів: внутрішньоособистісний, міжособистісний, конфлікт між особистістю і групою, міжгруповий. Управління конфліктами. Структурні та міжособові методи вирішення

конфліктів. Функціональні та дисфункціональні наслідки конфліктів для організації.
Стреси в діяльності керівника. Фактори, що викликають стреси. Методи боротьби із стресами. Шляхи уникнення стресів.

Тема 6. Керівництво та лідерство в менеджменті

Сутність, види та характеристика колективів (груп). Підвищення ефективності діяльності колективів працівників. Методи управління трудовим колективом.

Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів. Поняття стилю керування. Характеристика та класифікація стилів керівництва.

Управлінські рішення в менеджменті, види управлінських рішень. Поняття кар'єри, види кар'єри. Управління кар'єрою.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		с	п	с.р.	
Модуль 1. Теоретичні основи менеджменту					
Тема 1. Вступ. Соціально-економічні основи менеджменту	16	2	2		12
Тема 2. Сполучні процеси менеджменту	14	2		4	8
Тема 3. Принципи, методи менеджменту	13	2	2		9
Модульна контрольна робота 1	2			2	
Разом за модулем 1	45	6	4	6	29
Модуль 2. Керівництво та лідерство в системі управління					
Тема 4. Функції менеджменту	15	2		4	9
Тема 5. Управління конфліктами та стресами	14	2	2		10
Тема 6. Керівництво та лідерство у колективі	14	1		4	9
Модульна контрольна робота 2	2			2	
Разом за модулем 2	45	5	2	10	28
Усього годин	90	11	6	16	57

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми і зміст семінарських занять	Кількість годин
1	Тема 1. Соціально-економічні основи менеджменту 1. Історичний розвиток передумов сучасного менеджменту. 2. Сутність категорій управління та менеджменту. 3. Види менеджменту. 4. Мікросередовище організації, його складові. 5. Макросередовище організації та чинники, що його визначають.	2
2.	Тема 3. Принципи, методи менеджменту 1. Цілі, завдання менеджменту. 2. Принципи менеджменту. 3. Загальнонаукові методи менеджменту. 4. Економічні методи менеджменту.	2

3.	Тема 5. Управління конфліктами та стресами 1. Природа конфлікту, його складові та типи. 2. Причини, процес та наслідки конфлікту, управління конфліктами. 3. Стреси та фактори, що їх викликають. 4. Шляхи уникнення стресових ситуацій.	2
	Разом	6

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми і зміст практичних занять	Кількість годин
1.	Тема 2. Сполучні процеси менеджменту 1. Аналіз інформаційних потоків підприємства 2. Визначення якості комунікаційних процесів на підприємстві	4
2.	Модульна контрольна робота № 1	2
3.	Тема 4. Функції менеджменту 1. Визначення стратегічних альтернатив підприємства. 2. Аналіз мотивації та визначення системи винагород персоналу.	4
5.	Тема 6. Керівництво та лідерство у колективі 1. Визначення стилю керівництва організації 2. Визначення типу стратегії лідерства видатних особистостей	4
6.	Модульна контрольна робота № 2	2
	Разом	16

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми і зміст лабораторних занять	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми і зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Соціально-економічні основи менеджменту 1. Сучасні теорії менеджменту. 2. Мікросередовище організації, його складові. 3. Макросередовище організації та чинники, що його визначають.	12
2.	Тема 2. Сполучні процеси менеджменту 1. Комунікаційний процес та його складові. 2. Бар'єри ефективних комунікацій. 3. Діловодство на підприємстві. 4. Характеристика основних видів документів.	8
3.	Тема 3. Принципи, методи менеджменту 1. Основні завдання менеджменту. 2. Учасники процесу управління, його предмет, засоби здійснення. 3. Вимоги до особистості сучасного менеджера. 4. Економізація дій і прийомів діяльності менеджера.	9
4.	Тема 4. Функції менеджменту 1. Контроль як заключна функція менеджменту. 2. Процес контролю і його вплив на працівників 3. Види контролю. 4. Забезпечення ефективності контролю. 5. SWOT-аналіз як провідний метод аналізу діяльності підприємства.	9

5.	Тема 5. Управління конфліктами та стресами 1. Стреси та фактори, що їх викликають. 2. Методи боротьби із стресами. 3. Шляхи уникнення стресових ситуацій.	10
6.	Тема 6. Керівництво та лідерство в менеджменті 1. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. 2. Характеристика та класифікація стилів керівництва. 3. Поняття кар'єри, види кар'єри. 4. Управління кар'єрою.	9
	Разом	57

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

При викладанні дисципліни «Менеджмент» використовуються мультимедійні презентації у програмі PowerPoint та навчально-методичне забезпечення з дисципліни, розміщене на навчально-інформаційному порталі Moodle.

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Модуль 1				Модуль 2				Всього
50				50				
T1	T2	T3	МКР 1	T4	T5	T6	МКР 2	
СЗ 1	ПЗ 1,2	СЗ 2			ПЗ 3,4	СЗ 3		ПЗ 5,6
12	12	11	15	12	12	11	15	
								100

Національна шкала оцінювання та рейтинг здобувача освіти

Оцінка національна	Рейтинг здобувача освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

16. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436- IV із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV зі змінами та доповненнями
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
4. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2756-VI зі змінами та доповненнями
URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
5. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР зі змінами та доповненнями URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>
6. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III із змінами та доповненнями URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>

Підручники (навчальні посібники)

1. Білецька К.В. Основи менеджменту: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / К. В. Білецька ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2021. - 226 с.
2. Козирєва О. В., Глебова Н.В., Ковальова В. І. Навчальний посібник з дисципліни «Офісний менеджмент»: для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Менеджмент». – Х.: Видавництво Іванченка, 2021. – 274 с.
3. Менеджмент : Навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. – 231 с.
4. Менеджмент: навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Менеджмент" / Д. Т. Бікулов [та ін.] ; Запоріж. нац. ун-т. - Запоріжжя : Запоріж. нац. ун-т, 2017. - 359 с.
5. Менеджмент: підручник / [Т. Л. Мостенська та ін.] ; Нац. ун-т харч. технологій, Нац. авіац. ун-т. - 2-ге вид. - К. : Кондор, 2021. - 756 с.
6. Менеджмент організацій: навч. посіб. / Марта Оліховська, Любов Лелик, Володимир Оліховський ; Львів. ін-т приват. акціонер. т-ва "ВНЗ "Міжрегіон. Акад. упр. персоналом", Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Ліга-Прес, 2018. - 370 с.
7. Менеджмент : Навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. – 231 с.
8. Менеджмент : підручник / М. М. Шкільняк, О. Ф. Овсянюк-Бердадіна, Ж. Л. Крисько, І. О. Демків. – Тернопіль : ЗУНУ, 2022 р. – 258 с.
9. Основи менеджменту: Конспект лекцій: навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.– Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. – 166 с.
10. О.В. Козирєва. Самоменеджмент: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Менеджмент» всіх форм навчання /О.В. Козирєва, Н.В. Глебова. – Харків: НФаУ, 2020. –212 с.
11. Петруня Ю.Є., Петруня В.Ю. Менеджмент. Практикум: навч. посібник. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. – 104 с.
12. Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А, Пустова В.В. Менеджмент: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Львів: Видавництво «Новий Світ-2020», 2020 . – 56 с.

ДОПОМІЖНА

13. Козирєва О.В., Ковальова В.І., Глебова Н.В. Управління персоналом. Навчальний посібник. – Х. : Видавництво Іванченка, 2021. – 126 с.
14. Козирєва О.В., Світлична К.С., Шуть О.Ю., Коляда Т.А.. Основи прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / О.В. Козирєва,– Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 186 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

15. Міністерство освіти і науки України. URL.: www.mon.gov.ua
16. Coursera. URL.: [//www.coursera.org](http://www.coursera.org)
17. Prometheus. URL.: [www/prometheus.org.ua](http://www.prometheus.org.ua)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕНЕДЖМЕНТ»

Для денної форми здобуття освіти

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою (поточний, модульний та підсумковий контроль (диференційований залік).

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено вивчення 2-х модулів обсягом (кредитів ЄКТС):

1 модуль - 1,5 (45 год.) – 50 балів;

2 модуль - 1,5 (45 год.) – 50 балів.

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань студентів: поточного, модульного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом модулю, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, розв'язання задач, виконання певних розрахунків тощо);
- тестування знань студентів з певної теми або з певних окремих питань лекційного курсу;
- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії);
- перевірка розв'язання завдань (задачі, окремі розрахунки) тощо.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та допоміжної літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На практичному/семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- підібрана інформація щодо прикладів з економічної практики;
- правильність розрахунків при визначенні певних показників, вирішенні ситуаційних завдань, задач;
- реферативні виступи, усні повідомлення тощо.

Оцінювання самостійної роботи студента.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарах, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;
- своєчасне виконання і здача поточних завдань;

– оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Модульний контроль.

Кожен модуль завершується виконанням студентом модульної контрольної роботи. Модульний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. На модульну контрольну роботу передбачено 30% від суми балів, виділених на модуль. Модульна контрольна робота проводиться у тестовій письмовій формі. Критерії оцінювання знань за модульну контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до неї. Оцінка за модуль визначається як сума набраних балів за поточну роботу та за модульну контрольну роботу.

3. Підсумковий контроль.

Формою підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Менеджмент» є диференційований залік, який виставляється виключно за результатами поточного та модульного контролю (сума набраних балів за всі модулі). Залік виставляється під час останнього практичного заняття.

Залежно від балів, отриманих за кожний вид навчальної роботи, студент одержує суму балів, яка переводиться в національну оцінку за відповідною шкалою згідно з табл.1:

Таблиця 1. Переведення рейтингу студента за 100-бальною шкалою в оцінку за національною шкалою

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

Оцінка «**Відмінно**» виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів навчальної дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «**Добре**» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з навчальної дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка «**Задовільно**» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки при виконанні екзаменаційних завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом педагогічного працівника.

Оцінка «**Незадовільно**» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.